

Sallimmeko sen tapahtua?

Sallimmeko kapitalistiluokan käyttää koululaitoksia meidän lastemme mielen myrkyttämiseen heidän työväenluokkansa vastaan? Toisinaan tuntuu kyllä siltä, että työväenluokka ei välitä lainkaan siitä mitä luokkamme lapsille opettaa koulussa ja ketkä johtavat koulujen opetusohjelmia ja määräävät opetustavat. Suomalaisen keskuudessa ovat sosialistilehdet jo toistakymmenen vuoden ajan kirjottaneet siitä kuinka tärkeä työväenluokalle on saada oman luokkansa jäseniä koulujen johtokuntiin ja johtajiksi. Mutta näyttää ikään kuin kehoitusta ei olisi otettu kuuleviin korviin. Työväenluokka yhä sallii, että kaikissa koulujen johtokunnissa on kaupungin johtavia porvareita tai muita kapitalistiluokan ystäviä. Työläis-isät ja -äidit — me valvetuneet sosialistitkin — torjumme sinä hurksaassa luulossa, että lapset ovat täydellisesti turvassa kun he ovat koulussa. Niin he ovatkin fyysisessä suhteessa, mutta henkisessä suhteessa he ovat vaarassa tulla myrkytetyksi sellaisilla kapitalistiluokalle edullisilla ajatuksilla, jotka tekevät heistä oman luokkansa vihollisia. Kapitalistiluokka on pitänyt hyvän huolen siitä, että kouluissa valmistetaan työväenluokan lapsista sille kuuliaisia, omia aivojaan käyttämättömiä orjalaumoja. Ja kapitalistiluokkaa ei mikään estä käyttämästä kouluja omien luokkapyyteitensä hyväksi, kun työväenluokka ei välitä sen vertaa omien lastensa henkisestä kasvattamisesta, että äänikelpoiset henkilöt välittäisivät edes registreerattua kouluvaaleja varten tai että nimitettäisiin koulujen johtokuntiin sosialisteja tai edes muita radikaalisia työväenluokan edustajia.

Viimeaikaiset kuulumiset kouluista hyvin osottavat kenet sormet pitävät kiinni kouluja ohjaavista nuorista. Jokaisessa koulussa — ehkä joitakin maalaiskouluja lukuunottamatta — puhuvat opettajat jo leikkiluokilla "pahoista bolshevikkeista, sosialisteista ja lakkolaisista". Seuraava menettely kouluissa kuvaa hyvin kuinka porvareille

on tärkeää saada työläisten lasten mielen aivan kauhuun valtaan lakkoja ja muita työväenluokan pyrkimyksiä vastaan: Erään Oaklandin kansakoulun opettaja on äskeisen katuraitiotyöläisten lakon aikana puhunut luokkansa lapsille parjauksella lakkolaisista. Eräs unioon kuuluvan miehen pieni poika kertoi opettajan parjauksista isälleen, joka käski sanoa jotakin vastaan opettajalle, jos tämä vielä puhuisi samalla tavalla. Ja seuraavana päivänä piti opettaja saman parjauseitelmän, ja kun poikaneuvostasi hänelle, vietiin hänet koulunjohtajan luokse kuritettavaksi muka epäkunnioittavan käytöksen johdosta opettajaa kohtaan! Johtaja haukkui poikasta sen johdosta, että tämä puolusti lakkolaisia ja sanoi lopuksi, että jos hän ei pidä koulusta, hän saa kävellä ulos.

Samallaista menettelyä harjoittivat opettajat Seattlen kouluissa viime talvena suurlakon ajalla ja samaa myrkytysohjelmaa jatkun yhä, päättäen seuraavasta: Eräs korkeakoulu kulkeva järjestyneen työmiehen poika tuli kotiin eräänä iltana ja kertoi isälleen, että historian opettaja puhuu yhtenä näistä rangautuksista, joita omantunnon syistä ja muille sotapalveluksesta kielletyille sodan ajalla annettiin. Poikaneuvostasi kertoi, että opettaja valittaa tuomioita liian lieviksi ja ivallee Tom Mooney'a ja sanoo, että hänet pitäisi hirtittää. Samanlaisia valituksia kuuluu kaikista Seattlen kouluista, mutta kouluneuvosto ei erota näitä opettajia, vaikka he näin julkeasti poikkeavat pois koulusäännöistä ja agiteeraavat joitakin koulunjohtajia kuulomattomia vissejä katsantokantoja. Pari vuotta sitten kutsuttiin Seattlessa äänestyksellä takaisin viirastaan eräs radikaalinen koulunopettajatar, vaikka hän ei edes agiteerannut lapsille omia mielipiteitään. Porvareille riitti jo, että hän omasi vissit, heille vastakkaiset mielipiteet ja siis olisi mahdollisesti vastustanut heidän suunnitelmiaan työläisten lasten mielen myrkyttämiseksi. Seattlen porvarit ovat nyt ryhtyneet entistä tehokkaampiin toimenpiteisiin pitääkseen hallussaan koulujen ohjauksen. Pelosta, että työväenjärjestöjen ja farmarien yhdistysten muodostaman kolmiliiton aikomus vallata Wash. valtion poliittinen valta käsiinsä, onnistuu, on Seattlen yhdistyneiden teollisuusliiton lähettänyt kaikille pienemmillä työantajille ja pikkukauppiaille kirjelmän, jossa heitä kehoitetaan huolehtimaan siitä, että jokainen heidän työläisistään tulee registreerattua ensi joulukuun vaaleja varten. Luonnollisesti on porvarien tarkoitus, että kaikilla niillä pienemmillä työmailla ja liikehuoneissa, joissa isännät eli työnantajat on alituisessa kosketuksessa työläisten kanssa, tekevät isännät tarpeellista agitatoria työläisten keskuudessa. Niin tärkeä on Seattlen porvareille saada omat edustajansa kouluneuvostoon y. m. toimiin, että he ryhtyvät noin laajakantoisiin toimenpiteisiin.

Jos työläiset eivät ole hankkineet kansalaisiksi, eivät he voi estää porvareita panemasta kouluissa käytäntöön minkälaisista opetustapaa hyvänsä. Työläiset voivat kontrolloerata koululaitoksia ainoastaan poliittisella vallalla. Vaikka he olisivat taloudellisesti kuinka voimakkaita, he eivät voi sillä voimalla

kuitenkaan kapitalistisessa yhteiskunnassa määrätä edes sitä saadaanko heidän lapsiaan pieksää ja häväistä kouluissa siksi, että he uskaltavat omata järjestyneiden työväenluokkansa mielipiteet. "Me valtaamme koululaitoksen samalla kertaa kun koko yhteiskunnan", sanovat ne työläiset, jotka "uskovat" niin väkevästi ainoastaan taloudelliseen voimaansa, että mielummin antavat porvarien esteettömästi harjoittaa luokkajuonensa mukaista propagandaa lapsiin nähden, kuin varustautuvat tuolla "saastaisella" aseella — äänioikeudella ja harjoittavat sen verran "poliittista narttuilua", että valtaisivat työväenluokan käsiin yhden yhteiskunnan tärkeimmistä laitoksista — koululaitoksen. Vaikka emme "narttuilukaan" poliittisella missään muussa asiassa, niin sen kannattaa tehdä ainakin tässä asiassa, jossa mikään muu voima ei merkitse mitään. Siksi on tärkeää, että työläiset varustautuvat poliittisillakin aseilla ja tekevät lopun siitä ohjelmasta, jonka kapitalistit ovat suunnitelleet meidän luokkamme lasten orjikkeeseen kasvattamiseksi.

WARREN, OHIO.

Kelpaava esimerkki! Täkäläinen s. s.-osasto kokouksessaan 12 p. tätä kuuta päätti ottaa 100 dollarin osakkeet Toverista ja valittiin kerääjät ottamaan myös yksityisiltä. Jos joka osastossa käsitettäisiin tämä asia yhä tärkeäksi, niin pian saataisiin Toverille oma talo. Herätettiin ompeluseura eloon ja valittiin alkuvalmistuseura tekemään Lyyli Mäenpää, Fanny Toikka ja Ellen Miller. Alustuksesta tulevalle s. s.-järjestön edustajakokoukselle jauhettiin vielä tässäkin kokouksessa, joita jo oli käsitelty kahdessa edellisessä. Jotkut toverit pitävät kylläkin pahana sellaisen erimielisyyden, joka on ilmennyt täälläkin näitä alustuksia pohdittaessa, mutta onhan selvää, etteivät kaikki voi käsitellä asioita samalla tavalla, ja juuri siitä johtuu tällainen erimielisyys. Mutta, puheiden asiat paranevat. Yleinen osanotto näihin kokouksiin on ollut enempi laimea, lukuunottamatta viime kokousta, johon oli saapunut muutama nainenkin.

Mikään mahtava vaivata meidän naiskynäilijöitämme? On jo pitemmän aikaa ollut havaittavissa, ettei lehtemme ole enää avustaneet kirjoituksillaan ne naiset, jotka ovat ennen siihen kirjoitelleet ja myös kykenevät. En tiedä mikä siihen on syytä? Pitäisihän sen jokaisen käsitellä, että sitä monipuolisemmaksi saadaan lehtemme mitä useampi siihen kirjoittaa. Siis pois velttoisuus ja joka nainen, ken vain kykenee, auttamaan Toveritarta kirjoituksilla.

—n—r.

ISHPEMING, MICH.

Meillä on nyt punanen kuukausi, jolla ajalla meidän pitäisi saada jokainen kolme piirissämme punottamaan. Toivoisimpa, että me tällä punasella kuukaudella saisimme Toverittarenkin menemään jokaiseen kotiin. Talven aikana on äitiveljkin enempi aikaa lukemiseen syystä, että he joutuvat olemaan melkein aina kotona lapsukaistensa kanssa. Siis jokainen nykyinen Toverittaren tilaaja, hankkikaahan Toverittarelle ainoastaan jäsenmäärä se aina vain kasvaa. T. k. 19 p:n kokouksessakin yhtyi 16 uutta jäsentä ja 4 muuttokortilla. Tervetuloa riveihimme!

nakin yksi uusi tilaus.

Ompeluseuramme naiset ovat kovassa touhussa tulevien myyjäisten

suhteen. Töitä valmistetaan kovalla kiireellä.

Lauluseuralla oli konsertti t. k. 19 p:n iltana. Laulut menivät hyvin ja kuulijakunnan vaatimuksesta saivat laulajat esittää useita lauluja toistamiseen, kuten "Barrikaadeille" ja "Marseljeesi." Yleisö aivan haltioitui noita mahtavia työväenlauluja laulettuissa. Haali oli melkein täynnä yleisöä, joten yleisö osotti puolestaan, että se ymmärtää antaa kannatuksensa laulajien ponnistuksille ja ahkeruudelle. Toivon laulajillemme väsymättömyyden innostusta. Lauluseura tekee konserttitatkaa "Suomi" farmikylälle.

Voimisteluseurakin on alkanut harjoitella uuden johtajansa johdolla. Pian kai saamme nähdä poikien oppimia temppeja.

Lasten sunnuntai koulu osaston toimesta alkoi t. k. 12 p. Lapsia oli heti ensi kerralla runsaasti. Pitäkäämme nuoret mukamme, heidän varassaan on liikkeemme tulevaisuus.

Salon tyttö.

SEATTLE, WASH.

Täällä Seattlessa on lakkoja useammalla eri alalla, muun muassa pesutöissä, kaasutöissä ja räätälöissä. Viimeksi mainitut ovat jomonsa liikkeessä sopineet palkkaneuvoja ja menneet töihin. Mainittava on satamatyöläisten lakosta "Delight" nimistä laivaa ampumatarpeilla, kun oli meininki kulettaa aseita Venäjälle työläisiä vastaan. Nyt laivaa lastataan rikkurivoimalla. Sattuva tapaus, kun rikkurit menivät ruokataloon syömään, niin ruokatalon palveluseura kieltäytyi palvelemasta rikkureita. Jospa kaikki työläiset ymmärtäisivätkin antaa samanlaisen kohtelun rikkureille. Joka päivä ovat suuret poliisijoukot suojelemassa laivaa, jotta rikkurit saavat tehdä rauhassa työtä. Mutta kovin hitaasti laustaus näkyy edistyvän. Suuret mieslaumat myös katelevat päiväkaudet rikkurien hommia.

Mooney-lakosta tuli täällä Seattlessa täydellinen pannukakku. Ainoastaan naisparturit tunsivat loikkavollisuutensa ja pysyivät pois työstä, näyttämällä miehillekin esimerkkiä, jotka useammassa tapauksessa enempi huutavat lakoista ja yksimielisyydestä.

Osastomme toiminta on vilkastumaan päin. Kaikki aloasastot ovat ahkerassa toiminnassa. Ompeluseuran puolesta on lauantai-iltana haalilla myyjäiset, sellaiset kuulemma, joita ei ole ennen ollut. Siis jokainen silloin saapukoon haalille, ettei kadu, sillä siellä on jotain erityisempää. — Marraskuun 8 ja 9 p:nä on sitten haalilla suuret kirjamyymäiset. Joka lipulla on voitto ja lipun hinta on 25 senttiä kappale. Paljon hyviä ja arvokkaita voittoja ja paljon hyvää ohjelmaa on molempina iltoina, m. m. näyttökappale, puhe, lauluja, runoja ja paljon soittoa. Joka nainen ja mies silloin yksissä voimin haalille. Täyttäkää haali ääriään myöten. Silloin siis tavataan. Näkemisiin! — Esther.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA LÄÄKEKIRJAA — No. 5

Sillä on yli 25 vuotta ja naisten tautille sellä tuntuu. Kun n. 5000 täydellisen luottelu suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen tautilleen, samaten myöskin lääkkeiden hinnat y. m. Lääkkeet eivät o. s. suositelluiksi, vaan suomalaisia valmistetut, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia. Tämän kirjan saatto vapaasti ja piteli sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokan lumbuukilääkkeitä ja lumbuukilääkkeitä. —Läsnellin Aptekki on suuriin —Suom. Aptekkiliiike Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

Ikävällä ilmotan että äitini

Margareta Nuojua

pitkällisen sydäntaudin murta-
mana kuoli kotonaan Vaalan
Niskan kylässä, O. L. heinäk.
21 päivä, 1918. Oli kuolles-
saan 64 vuoden, 3 kk. ja 14
vuorokauden ikäinen. Lähinnä
häntä suremaan jäi miehensä, 4
tytärtä ja 4 poikaa, joista 2 ty-
tärtä ja 1 poika tässä maassa
ja lukuisa joukko sukulaisia ja
tuttavia Suomessa.

JENNY KOSKI
Astoria, Oregon.

Sä olet poissa mun äitini,
siks' sydämen suree sua.
En nähdä saa sun katsettas,
ett' sydämen vois rauhottua.